

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/353/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216208953
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4216208953.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci navrhovateľa: C. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S., S. XXXX/XX, právne zastúpený: Mgr. Peter Hudec, advokát, AK Bratislava, Bosákova 7, proti oprávnenej z výživného: K. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D., D. XX, právne zastúpená: JUDr. Ľubica Bičianová, advokátka, so sídlom Komárno, Záhradnícka 16/II, o zníženie výživného, o odvolaní navrhovateľa a o odvolaní oprávnenej z výživného proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 23. júna 2017 č. k. 15C/168/2016-127, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že znižuje vyživovaciu povinnosť navrhovateľa C. I. na oprávnenu K. Y. zo sumy 150 eur mesačne na sumu 50 eur mesačne počnúc od 01.07.2017, ktorú bude povinný zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám oprávnenej z výživného, čím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 26.04.2016 č. k. 14C/54/2016-58 v časti týkajúcej sa zvýšenia výživného.

V ostatnej zamietajúcej časti výroku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, za použitia § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP) rozsudkom zo dňa 23. júna 2017, č.k. 15C/168/2016-127 zamietol žalobu na základe návrhu navrhovateľa na zníženie výživného a o trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

1.2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil podľa § 62 ods. 1-5, § 65 ods. 3 a § 78 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. v platnom znení (ďalej len Zákon o rodine).

2.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd znížil vyživovaciu povinnosť na oprávnenu zo sumy 150 eur mesačne na sumu 50 eur mesačne počnúc od 8.6.2016. Návrh odôvodnil tým, že oprávnená je plnoletou, študuje na vysokej škole formou denného štúdia, navrhovateľ na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen prispieva na výživu oprávnenej sumou 150 eur mesačne počnúc od 07.03.2016. Uviedol, že je zamestnaný v spoločnosti R., s čistým mesačným príjmom okolo 810 eur a nebude mať dostatočný príjem na to, aby mohol prispievať na výživu oprávnenej z výživného sumou 150 eur mesačne, nakoľko nemá príjem obdobný ako v čase súhlasu s rozsudkom na OS Zvolen, resp. jeho príjem je nižší. Má mesačné výdavky v sume 106,82 eura zodpovedajúce splátke hypotekárneho úveru

za tento byt a sumu 69,78 eura spoločnosti BYTES, s.r.o. zahŕňajúcu poplatky za užívanie bytu. Má výdavky na vlastnú úrazovú poisťku po 21,74 eura mesačne, výdavky na telefón asi 30,- eur mesačne a ďalšie výdavky. Spoločnosti SODEMA, s.r.o. uhradza sumu 3.000,- eur, ďalšie výdavky predstavuje spotrebiteľský úver od spoločnosti CETELEM SLOVENSKO, a.s., kde mesačne od roku 2015 uhradza sumu 350,93 eura a taktiež uhradza výživné na maloletú Y..

2.2. Oprávnená z výživného sa vyjadrila, že žije v spoločnej domácnosti s matkou. Až do marca 2016 prispieval navrhovateľ na jej výživu sumou 16,59 eura mesačne a žiadnym iným spôsobom sa na výžive oprávnenej nepodieľal. Navrhovateľ v máji 2016 neuhradil riadne výživné ako mal, a doposiaľ ho riadne neuhradza. Poukázala na tú skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného neuplynuli ani 2 mesiace a navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného napriek tomu, že so zvýšením na sumu 150 eur mesačne súhlasil. K výdavku voči spoločnosti SODEMA, s.r.o. uviedla, že z dohody o sporných nárokoch uzavretej dňa 10.05.2016 medzi navrhovateľom ako dlžníkom a spoločnosťou SODEMA, s.r.o. Bratislava ako veriteľom vyplýva že počas pracovného pomeru navrhovateľa v tejto spoločnosti od 24.06.2012 do 04.06.2015 spôsobil spoločnosti škodu vo výške 4.893,03 eura v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ktorá sa stala dňa 25.05.2015 a navrhovateľ bol pod vplyvom alkoholu.

3.1. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že Okresný súd Zvolen rozsudkom 14C/54/2016-58 zo dňa 26.4.2016 zaviazal C. I. na platenie výživného v prospech K. Y. vo výške 150 eur mesačne, keď ustálil, že menovaná K. Y. je dcérou C. I., žije v spoločnej domácnosti s matkou, a podľa názoru OS Zvolen prišlo od poslednej úpravy výživného v roku 2001 k zásadnej zmene pomerov na strane navrhovateľky (K. Y.) ako i oboch rodičov, a zmenu výšky výživného podľa názoru súdu ovplyvňuje len samotný vývoj životných nákladov a samotné obdobie 15 rokov od poslednej úpravy je dôvodom na zmenu. Okresný súd Zvolen ďalej konštatoval, že navrhovateľka K. Y. nie je schopná sama živiť, a z dôvodu invalidity jej matky je odporca C. I. povinný prispievať na výživu dcéry. Navrhovateľka preukázala výdavky vo výške 1.800 eur ročne za štúdium, 300 eur mesačne na byt, 25,19 eura na mobil, 15 eur na prolongáciu ISIC-u ročne, 100 eur na šošovky. Ďalšie náklady predstavovali 150 eur mesačne na denné potreby (strava, oblečenie, drogistický tovar).

3.2. Uviedol, že z oznámenia spoločnosti R. X., vyplýva, že navrhovateľ bol zamestnancom tejto spoločnosti na základe zmluvy zo dňa 12.11.2015 až do 28.2.2017, kedy pracovný pomer zanikol dohodou. Z pracovnej zmluvy je zrejmé, že C. I. uzatvoril dňa 12.11.2015 so spoločnosťou R. pracovnú zmluvu (ďalej aj pracovná zmluva) s dňom nástupu do zamestnania 15.11.2015, pričom zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 30.6.2016. Navrhovateľovi ako zamestnancovi bola pridelená práca v sídle spoločnosti v SR a to zväčša práce, sústružnícke práce, zámočnicke práce, montážne práce a za uvedenú prácu bola dohodnutá mzda vo výške 900 eur brutto. Dodatkom k pracovnej zmluve zo dňa 29.2.2016 sa zamestnanec a zamestnávateľ dohodli na hrubej mzde vo výške 405 eur mesačne. Dodatkom zo dňa 31.3.2016 sa zamestnávateľ a zamestnanec dohodli na mzde vo výške 900 eur mesačne, pričom sa jednalo o mzdu brutto. Dňa 26.6.2016 uzatvoril dodatok k pracovnej zmluve, na základe ktorého sa zvýšila zamestnancovi základná mesačná mzda na sumu 1.070 eur mesačne. Dodatkom k pracovnej zmluve zo dňa 27.6.2016 sa strany dohodli o predĺžení pracovnej zmluvy od 1.7.2016 do 31.12.2016. Dodatkom k pracovnej zmluve zo dňa 5.12.2016 sa dohodli na predĺžení pracovnej zmluvy od 1.1.2017 do 31.12.2017. Následným dodatkom zo dňa 30.12.2016 sa strany dohodli, že počnúc 1.1.2017 uzatvárajú pracovný pomer na dobu neurčitú a zamestnávateľ poskytne zamestnancovi mzdu vo výške 1 070 eur mesačne brutto. Dohodou zo dňa 9.2.2017 sa C. I. a HF V., s.r.o., X. dohodli na skončení pracovného pomeru k 28.2.2017 s tým, že ich všetky vzájomné nároky sú vysporiadané. Zo mzdového listu vyplýva, že C. I. v mesiaci január 2016 mal čistý príjem vo výške 691,54 eura a k tomu 1116 eur cestovné, v mesiaci február 2016 mal čistý príjem 691,54 eura a 1 044 eur cestovné. V mesiaci marec 2016 mal čistý príjem vo výške 344,31 eura a k tomu stravné vo výške 274,40 eura. V mesiaci apríl 2016 mal čistý príjem 597,55 eura. V máji 2016 mal čistý príjem 691,54 eura a cestovné vo výške 450 eur, v júni 2016 predstavoval čistý príjem sumu 398,79 eura a cestovné vo výške 225 eur, v júli 2016 mal čistý príjem vo výške 810,79 eura a cestovné náhrady vo výške 1 450 eur, v auguste čistý príjem vo výške 810,79 eura a cestovné náhrady vo výške 1 550 eur, v mesiaci september 2016 čistý príjem vo výške 810,79 eura a cestovné náhrady vo výške 1 260,- eur, v októbri 2016 čistý príjem vo výške 810,79 eura a cestovné náhrady vo výške 1 395 eur, v novembri 2016 mal čistý príjem vo výške 810,79 eura a cestovné náhrady vo výške 990 eur a v decembri 2016 čistý príjem vo výške 810,79 eura a cestovné náhrady vo výške 945 eur. Celkovo tak za rok 2016 zarobil navrhovateľ v čistom 8 280,01 eura spolu s cestovným vo výške 10 425 eur a stravným vo výške 274,40 eura, čo

spolu predstavuje sumu 18 979,41 eura. Za rok 2017, konkrétne za mesiace január a február dostal navrhovateľ u zamestnávateľa R. čistú mzdu vo výške 1 616,11 eura a cestovné vo výške 450 eur. Navrhovateľ ako živnostník v priebehu roku 2016 zarobil 9 329,99 eura.

3.3. Zo mzdového listu od zamestnávateľa I. Z., súd prvej inštancie zistil, že navrhovateľ v mesiaci február až apríl 2017 dostával v tejto spoločnosti čistú mzdu za mesiac február 2017 vo výške 379,39 eura, za mesiac marec 2017 vo výške 628,41 eura a za mesiac apríl 2017 vo výške 610,41 eura, pričom ako vyplýva z tvrdení právneho zástupcu navrhovateľa, takúto mzdu navrhovateľ poberá i naďalej.

3.4. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že navrhovateľ, ako zamestnanec spoločnosti G., s.r.o., dňa 24.6.2012 spôsobil zamestnávateľovi škodu, keď ako vodič I. dňa 25.5.2015 na ceste Z v W., spôsobil pod vplyvom alkoholu dopravnú nehodu, čím vznikla spoločnosti G., s.r.o. škoda vo výške 4.893,03 eura, pričom v zmysle dohody vyplýva, že C. I. sa zaviazal vrátiť spoločnosti G., s.r.o. 3 000 eur v pravidelných mesačných splátkach po 250 eur s tým, že splatnosť poslednej splátky bola najneskôr 30.4.2017. Ďalej zistil, že navrhovateľ uzatvoril ako dlžník so spoločnosťou X. G., a.s., ako veriteľom zmluvu o úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 7 000 eur, ktorý sa zaviazal splácať pravidelnými 24 mesačnými splátkami vo výške 345,25 eura, pričom konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 15.6.2017.

3.5. Súd prvej inštancie konštatoval, že vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov (osvojiteľov), bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve. Pre zákonný vznik tejto vyživovacej povinnosti je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu. Príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť.

3.6. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný, pretože od vydania rozhodnutia, ktorým bola určená povinnosť platiť výživné vo výške 150 eur mesačne počnúc od 07.03.2016 (Rozsudok OS Zvolen 4C/54/2016-58 zo dňa 26.4.2016), nenastali také zmeny pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výživnom, čím nie je naplnený predpoklad uvedený v § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Navrhovateľ sa domáhal zníženia výživného počnúc od 08.06.2016, teda súd sa v čase vyhlásenia rozsudku musel zaoberať celým obdobím, t.j. obdobím od 8.6.2016 do vyhlásenia rozsudku a rovnako tak i zmenami pomerov u povinného z výživného v tomto období v porovnaní s obdobím, kedy bol vyhlásený rozsudok OS Zvolen. Je nepochybné, že súd musí prihliadať na vyživovaciu povinnosť oboch rodičov k deťom. Od vyhlásenia rozsudku Okresným súdom Zvolen sa pomery na strane matky nezmenili, pretože invalidný dôchodca nemôže mať zásadne iné pomery, ako predtým. Oprávnená z výživného žije u matky, ktorá prispieva na jej živobytie a výživu a stará sa o ňu a rovnako tak i o domácnosť. Je taktiež nepochybná tá skutočnosť, že doposiaľ sa nezmenil ani životný štandard oprávnenej, ktorá je študentkou na vysokej škole (resp. do 12.6.2017 bola), a teda má obdobné výdavky.

3.7. Súd prvej inštancie zistil, že navrhovateľ v roku 2016 vykázal príjem vo výške 18.979,41 eura (mzdové listy), a ako živnostník príjem vo výške 9 329,99 eura (daňové priznanie za rok 2016), za obdobie január a február 2017 zarobil u pôvodného zamestnávateľa R. sumu vo výške 1 616,11 eura (v čistom) a za obdobie február až apríl 2017 u nového zamestnávateľa má príjem v hodnote 810 eur mesačne v hrubom, čo je v čistom okolo 1.300 eur, pričom naďalej mu zostáva pravidelný mesačný príjem vo výške okolo 610 eur. Je teda nepochybné, že zo samotného príjmu, navrhovateľovi vychádza úhrada výživného. To že navrhovateľ z neznámych príčin, resp. z príčiny nedostatku práce u pôvodného zamestnávateľa. zmenil prácu, ktorá je menej platená ako pôvodná práca, nemôže byť na úkor oprávnenej z výživného. Aj v prípade zmeny zamestnania z dôvodu nedostatku práce, nie je možné opierať nemožnosť splácania výživného o znížený plat. Okrem toho súd poukázal na tú skutočnosť, že navrhovateľ mal v čase začatia konania na Okresnom súde Komárno, a teda aj v čase, od ktorého požaduje zníženie výživného, obdobné resp. rovnaké finančné príjmy ako v čase vyhlásenia rozsudku na Okresnom súde Zvolen, ba dokonca mal oveľa lepší príjem, a to v júni 2016 vo výške 398,79 eura a cestovné vo výške 225 eur, v júli 2016 mal čistý príjem vo výške 810,79 eura a cestovné náhrady vo výške 1 450 eur. Teda čo sa príjmu týka, je nepochybné, že tento v posudzovanom období postačuje na krytie výživného pre oprávnenu a v porovnaní s rozhodnutím Okresného súdu Zvolen nenastali zásadné zmeny v pomeroch navrhovateľa. Pokiaľ išlo o úver, o tomto vedel a úver mal už v čase vydania

rozhodnutia Okresného súdu Zvolen a berúc do úvahy výplatu, ktorá je v súčasnosti menšia iba o cca 200 eur v porovnaní s výplatom u predošlého zamestnávateľa, nemôže mať platba tohto úveru za následok to, že by sa malo znížiť platenie výživného, pričom poukázal na § 62 ods. 5 zákona o rodine. Uvedený výdavok na splátky úveru súd nevyhodnotil ako nevyhnutný a navyše už v čase vyhlásenia rozsudku mal byť splatený. Obdobne súd prvej inštancie vyhodnotil aj dlh v prospech spoločnosti G., s.r.o., keďže vznik samotnej škody o náhradu ktorej ide, zapríčinil navrhovateľ svojim správaním a to tým, že viedol vozidlo pod vplyvom alkoholu. Aj pre uvedený dlh platí, že od mája už tento dlh neuhrádza.

3.8. Súd prvej inštancie zhrnul, že reálne zárobkové schopnosti navrhovateľa sú v sume cca 600 eur mesačne a výdavky v sume cca 200 eur, takže navrhovateľ nepochybne môže uhrádzať výživné v takej výške, v akej bolo stanovené rozsudkom Okresného súdu Zvolen, lebo od poslednej úpravy výživného tak na strane navrhovateľa, ako i na strane oprávnenej z výživného nenastali žiadne zmeny v pomeroch, ktoré by odôvodňovali pripustenie platenia výživného v menšej miere ako doposiaľ.

3.9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP. Uviedol, že Civilný mimosporový poriadok zakotvuje v § 52 základné pravidlo, podľa ktorého účastníci konania nemajú nárok na náhradu trov konania. Vyhodnotil, že v danom prípade je súd názoru, že postup podľa § 55 CMP možný nie je, pretože vzhľadom na okolnosti prípadu by nebolo spravodlivé, aby súd zaviazal navrhovateľa k náhrade trov konania, pretože návrh podal v domnení, že zmenou pomerov na jeho strane sa zmenila celkovo situácia v oblasti platby výživného, a teda nie úplne bez príčiny začal konanie, keď vzhľadom na určité okolnosti (pribudnutie dlhu spoločnosti G., s.r.o., zníženie príjmu), ktoré v ňom možno oprávnene vyvolávali pocit, že výživné v sume 150 eur nebude môcť ďalej uhrádzať. Bolo však na súde a na jeho konaní a na vykonanom dokazovaní preukázať, či tieto obavy sú dôvodné, a ako vyplýva z dokazovania a celkového záveru súdu, neprišlo k zmene pomerov navrhovateľa v porovnaní s pomermi na OS Zvolen, avšak nebolo by spravodlivé uložiť povinnosť znášať trovy konania navrhovateľovi a pripustiť tak postup podľa výnimky zo základného pravidla. Podľa názoru súdu, by priznanie trov podľa § 55 CMP bolo možné a spravodlivé iba vtedy, ak by navrhovateľ podal návrh bez ohľadu a bez akéhokoľvek náznaku zmeny v jeho pomeroch, teda svojvoľne by si podal návrh, hoci všetky okolnosti by boli do poslednej úplne totožné (napríklad nepribudol by dlh voči spoločnosti G., s.r.o.)

4.1. Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, dôvodiac tým, že pokiaľ súd prvej inštancie neuznal dôvodnosť týchto zvýšených výdavkov navrhovateľa mesačne v sumách 250 eur a 350,93 eura, podľa názoru navrhovateľa aj pri akceptovaní takéhoto právneho posúdenia zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa z ďalej uvedených dôvodov na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, keď nekonštatoval zmenu pomerov na strane navrhovateľa spočívajúcu v znížení jeho príjmov od 01.03.2017 a zmenu pomerov na strane oprávnenej z výživného spočívajúcu v znížení jej výdavkov od 01.07.2017.

4.2. Príjem navrhovateľa je vo výške 610 eur mesačne v čistom. Okrem predmetnej vyživovacej povinnosti voči oprávnenej z výživného má vyživovaciu povinnosť aj k svojej druhej dcére, maloletej Y. I. vo výške 120 eur mesačne, určenú rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 16.1.2014 č.k. 9Cop/69/2013-64. Navrhovateľ nesúhlasí s týmto záverom súdu prvého stupňa z dôvodu, že jeho mesačné výdavky na bývanie, stravu a iné základné a bežné výdavky podstatne prevyšujú sumu 200 eur a má vyživovaciu povinnosť aj k svojej druhej, maloletej dcére vo výške 120 eur mesačne. Za tejto situácie pri mesačnom príjme navrhovateľa v sume 610 eur nie je v jeho možnostiach uhrádzať aj výživné v sume 150 eur mesačne oprávnenej z výživného.

4.3. Druhou podstatnou okolnosťou, ktorú podľa názoru navrhovateľa súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil z výsledkov vykonaného dokazovania, je záver o tom, že ani na strane oprávnenej z výživného nenastali žiadne zmeny v pomeroch, ktoré by odôvodňovali zníženie výživného oproti stavu, kedy bolo určené rozsudkom Okresného súdu Zvolen vo výške 150 eur mesačne. Oprávnená z výživného dňa 12.06.2017 úspešne ukončila štúdium na vysokej škole vykonaním štátnej záverečnej skúšky. Ukončenie štúdia na vysokej škole mal súd prvého stupňa podľa názoru navrhovateľa zohľadniť ako podstatnú zmenu pomerov na strane oprávnenej z výživného, pretože pri určení výživného v sume 150 eur mesačne rozsudkom Okresného súdu Zvolen, boli výdavky oprávnenej z výživného na denné štúdium na vysokej škole v H. v značnej miere zohľadňované, a to najmä výdavky vo výške 1 800 eur ročne na školné, vo výške 300 eur mesačne za podnájom bytu v H. a cestovné zo D. resp. z Y. do H. a späť. Rozhodnutie súdu prvého stupňa o tom, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov

konania, považuje vzhľadom na všetky okolnosti danej veci za spravodlivé. V závere navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd zníži výživné zo sumy 150 eur na sumu 50 eur počnúc dňom 1.3.2017, alternatívne dňom 01.07.2017.

4.4. K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila oprávnená z výživného zopakujúc, že navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného ešte pred nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti citovaného rozsudku pričom vecne súhlasila s rozsudkom prvého stupňa.

5.1. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP"), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65 - § 67 zák. č. 161/2015 Z. z. CMP), prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) za splnenia povinnosti ustanovenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je čiastočne dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti návrhu na zníženie výživného od 01. júla 2017 podľa § 388 CSP zmenil tak, že výživovaciú povinnosť navrhovateľa na oprávnenú znížil a vo zvyšnej časti výroku, ktorým bol návrh na zníženie výživného zamietnutý, rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny potvrdil § 387 ods. 1 CSP.

5.2. Podľa § 395 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“) ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5.3. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5.4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5.5. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 395 ods. 2 CMP).

5.6. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6.1. Z ust. § 388 CSP vyplýva, že pokiaľ odvolací súd nerozhodne o potvrdení napadnutého rozhodnutia (§ 387 CSP) alebo o jeho zrušení (§ 389 CSP), napadnuté rozhodnutie zmení, t. j. predpokladom zmeny rozhodnutia je to, že ho nemožno potvrdiť ani zrušiť. K zmene napadnutého rozhodnutia dochádza predovšetkým vtedy, ak súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, prípadne vtedy, ak súd prvej inštancie síce správne zistil skutkový stav, ale dospel k nesprávnym právnym záverom.

6.2. Dňa 01.07.2016 nadobudli účinnosť zákony č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ktoré zrušili dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 395 ods. 1 CMP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je v § 396 ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 161/2015 Z. z., a teda právnu úpravu Civilného mimosporového poriadku a v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 CMP i právnu úpravu CSP, pretože CMP v jeho prvej časti, v § 59 až § 73, obsahuje úpravu len niektorých ustanovení o odvolaní, a tak pri rozhodovaní o podanom odvolaní povinného otca bolo potrebné aplikovať i právnu úpravu štvrtej časti CSP o odvolaní.

6.3. Odvolací súd preskúmajúc dôvodnosť podaného odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie vo veci samej, dostatočne zistil skutkový stav, avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru ohľadom zmeny pomerov na strane oprávnenej z výživného, resp. obdobia za ktoré bol návrh navrhovateľa dôvodný.

7.1. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb je upravené v ustanoveniach § 154 až 157 CMP.

7.2. Podľa § 156 CMP účastníkmi konania vo veciach plnoletých osôb sú navrhovateľ a osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné.

7.3. Podľa § 155 CMP konanie sa začína len na návrh.

7.4. Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

7.5. Podľa § 62 ods. 1-5 zák. č. 36/2005 o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

7.6. Podľa § 78 Zákona o rodine Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

7.7. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine).

8.1. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb je ovládané dispozičným princípom, t. j. môže sa začať len na návrh. Z dikcie ustanovenia § 23 CMP je zrejmé, kedy kódex výslovne ustanovuje, že konanie možno začať len na návrh. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb je presne takýmto prípadom. Obligatórna návrhovosť konania sa prejavuje aj v ďalších aspektoch. V tomto druhu konaní je súd viazaný petitom návrhu na začatie konania.

8.2. V § 157 CMP je vyjadrená zásada rébus sic stantibus (výhrada zmeny pomerov). Ide o prípad, keď procesný predpis výslovným vymedzením zasahuje do už existujúceho právoplatného rozhodnutia. Táto klauzula vyjadruje, že určitý právny stav, v danom prípade založený súdnym rozhodnutím, trvá až dovtedy, kým sa podstatným spôsobom nezmenia okolnosti. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (217 ods. 1 prvá veta CSP), čo ale s ohľadom na kritériá rozhodujúce pre určenie vyživovacej povinnosti a jej rozsahu dôvodne vyvoláva potrebu reflektovať zmenu pomerov (strata príjmu, dlhodobá práceneschopnosť, na strane oprávneného zmena potrieb s ohľadom na zhoršenie zdravotného stavu a pod.). Predmetná zásada zároveň vyjadruje výnimku z popísanej materiálnej stránky právoplatnosti súdneho rozhodnutia. Smyčková, R., Števíček, M, Tomašovič, M, Kotrecová, A. a kol Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. Vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, 588 s , 591 s.

8.3. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovaním rozhodnúť zmene výživného je zmena pomerov, pričom Civilný mimosporový poriadok ale ani Zákon o rodine nevyžaduje, aby išlo o podstatnú zmenu pomerov, ale v zmysle ustálenej judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ale len vtedy je to dôvod na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

8.4. Konkrétne výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Z uvedeného je zrejmé, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú obaja rodičia dieťaťa, pričom platí, že súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov.

8.5. Pod pojmom „svojich schopností a možností“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča (mzda a ostatné príjmy za predchádzajúci kalendárny rok), ale súd komplexne posudzuje schopnosti a možnosti rodiča, a to z dôvodu, aby sa rodič nemohol zbavovať (prípadne znižovať)

vyživovacej povinnosti voči dieťaťu napríklad tým, že prijme finančne nevýhodnejšie zamestnanie alebo sa stane dobrovoľne nezamestnaným, prípadne sa zbavuje svojho majetku. Súd pri určovaní výšky výživného skúma aj majetkové pomery rodičov, a to opäť individuálne u každého z nich. Majetkové pomery sa preukazujú napr. listami vlastníctva, výpisom z bankových účtov, výpisom z evidencie motorových vozidiel ako aj inými listinami alebo inými dôkazmi. Smerodajná pre určenie výživného je životná úroveň rodičov. Životnú úroveň rodičov určujú mnohé faktory ako napríklad výška úspor, leasingy motorových vozidiel, dovolenky, čerpané úvery a podobne.

8.6. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť zvýšenie nákladov dieťaťa v súvislosti s pribúdajúcim vekom, s fyzickým vyspívaním, formami prípravy na budúce povolanie, ako aj zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. V tomto prípade pôjde o rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného, jeho invaliditu, alebo také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) jeho zárobku či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celistvo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnúť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.).

8.7. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa ods. 3 tohto ustanovenia. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania (súd je povinný skúmať príčiny), dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb - u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky (predškolák - prvý stupeň - druhý stupeň - stredná škola - vysoká škola), zmena majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 1. Vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011, 481 s.

9.1. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9.2. Predmetom preskúmania napadnutého rozsudku vo veci samej je tá časť rozsudku súdu prvej inštancie, ktorou súd zamietol žalobu a to za obdobie od 01.03.2017, pretože navrhovateľ napadol výrok vo veci samej, žiadajúc zníženie výživného alternatívne od 01. marca 2017, resp. od 01.07.2017. Vo zvyšnej časti súdom prvej inštancie zamietnutého výroku za obdobie od podania žaloby t.j. od 08.06.2016, do 28.02.2017 navrhovateľ rozsudok odvolaním nenapadol.

10.1. V predmetnej veci súd prvej inštancie zisťoval zmenu pomerov na strane všetkých účastníkov konania, ku ktorej došlo od posledného rozhodovania o výživnom právoplatným rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 14C/54/2016-58 zo dňa 26.04.2016. V tomto smere, podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci. Odvolací súd je ale toho názoru, že zmena pomerov na strane oprávnenej K. Y. odôvodňuje, aby odvolací súd vyhovel návrhu navrhovateľa na zníženie výživného pre oprávnenú a to konkrétne od 01. júla 2017 so znížením výživného zo 150 eur na 50 eur mesačne.

10.2. Vyživovacia povinnosť navrhovateľ voči oprávnenej z výživného bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 14C/54/2016-58 zo dňa 26.04.2016, ktorým bola zvýšená vyživovacia povinnosť navrhovateľa na oprávnenu na sumu 150 eur mesačne zo sumy 16,50 eura (500,- Sk) počnúc od 07. 03. 2012. Odvolací súd vo vzťahu v odvolacom prieskume posudzovanému obdobiu od 01.03.2017 do 30.06.2017 konštatuje, že súd prvej inštancie správne konštatoval neexistenciu (závažnej) zmeny pomerov na strane oprávnenej alebo navrhovateľa od poslednej úpravy výživného v tom zmysle, že ich dôsledkom by bolo zníženie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči oprávnenej z výživného. Uvedené správne oprel o neexistenciu zmenu pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výživnom, čím nie je naplnený predpoklad uvedený v § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

10.3. Od vyhlásenia rozsudku Okresným súdom Zvolen sa pomery na strane matky oprávnenej nezmenili, pretože jej stav invalidity trvá. Oprávnená z výživného žije u matky, a prispieva na jej živobytie a výživu a stará sa o ňu a rovnako tak i o domácnosť. V predmetnom období sa nezmenil ani životný štandard oprávnenej, ktorá bola študentkou na vysokej škole. Súd prvej inštancie správne zistil, že oprávnená z výživného ukončila štúdium na vysokej škole v mesiaci jún 2017.

10.4. Pokiaľ ide o navrhovateľa súd prvej inštancie správne zistil, že v roku 2016 vykázal príjem vo výške 18979,41eura (mzdové listy), a ako živnostník príjem vo výške 9329,99 eur (daňové priznanie za rok 2016), za obdobie január a február 2017 zarobil u pôvodného zamestnávateľa R. sumu vo výške 1616,11 eur (v čistom) a za obdobie február až apríl 2017 u nového zamestnávateľa má príjem v hodnote 810 eur (základná mzda) mesačne v hrubom, pričom naďalej mu zostáva pravidelný mesačný príjem vo výške okolo 610 eur aj u posledného zamestnávateľa od marca 2017. Odvolací súd je taktiež toho názoru, že navrhovateľ zmenil prácu, ktorá je menej platená ako pôvodná práca, samo o sebe nemôže byť v tomto prípade na úkor oprávnenej z výživného. Stále platí, že jeho príjem na účely posledne súdom určeného výživného aj s prihliadnutím na uvedenú zmenu (od marca 2017) vo výške 150,- eura mesačne je v súlade s jeho možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi. Uvedená schopnosť platiť výživné vo výške 150,- eura v uvedenom období bola dôvodná aj za situácie existencie ďalšej vyživovacej a súdom určenej povinnosti na Y. I.. Uvedený záver, tak ako sa ho dožaduje navrhovateľ, by bolo na mieste modifikovať v prípade prístupných okolností, na ktoré poukazoval, či išlo o úver alebo škodu ktorú splácal predchádzajúcemu zamestnávateľovi.

10.5. Uvedenú možnosť a schopnosť navrhovateľa v tomto období posúdil súd správne vo vzťahu a vo vzájomnom súhrne nedôvodným výdavkom navrhovateľa, ktoré sa týkali jednak úveru, ktorého splátky úveru odčerpávali príjem navrhovateľa pričom navrhovateľ okrem skutočnosti, že úverom kryl dlžobu u svojho brata nijak bližšie a najmä nie dôvodne nezdôvodňoval a ani nepreukazoval. Predmetný úver preto nemožno brať ako nevyhnutný výdavok povinnej osoby z výživného podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine. Obdobne sa odvolací súd stotožňuje záverom, pokiaľ ide o povinnosť navrhovateľa platiť splátky bývalému zamestnávateľovi G. s.r.o., pretože v zásade nemožno vyhodnocovať škodu spôsobenú navrhovateľom pod vplyvom alkoholu bývalému zamestnávateľovi ako niečo, čo by dôvodne mohlo byť posudzované ako výdavok povinnej osoby nevyhnutný a na účely možností schopností a majetkových pomerov na účely určenia výživného relevantný bez ďalšieho.

10.6. Odvolací súd konštatuje správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia návrhu v posudzovanom období od 01.03.2017 do obdobia 30.06.2017, preto súd prvej inštancie v tejto časti napadnutý rozsudok ako vo výroku vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Na strane navrhovateľa, ako osoby povinnej z výživného v uvedenom období, nenastala taká podstatná a trvalá zmena, na základe ktorej bolo možné konštatovať zmenu schopnosti navrhovateľa platiť na výživu oprávnenej vo výške 150 eur, hoci bolo zistené že príjem navrhovateľa sa čiastočne znížil. Uvedené zníženie však nemalo charakter zmeny podľa § 157 CMP a preto nebolo možné v tejto časti (za uvedené obdobie) návrhu (odvolaniu) vyhovieť.

11. Dieťa je schopné samé sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Môže sa stať, že táto okolnosť nenastane nikdy - napríklad v prípade ťažkej invalidity dieťaťa. Rozhodne však povinnosť rodičov živiť svoje dieťa netrvá, ak dieťa už ukončilo prípravu na povolanie, má primeraný zdravotný stav, existujú preň pracovné príležitosti, avšak dieťa o ne nemá záujem a z vlastnej vôle nepracuje. Na tieto prípady sa vyživovacia povinnosť rodičov nevzťahuje. (Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011, 379 s.)

12.1. Pokiaľ ide o ďalšie obdobie a navrhovateľovým odvolaním napadnutá časť zamietajúceho výroku súdu prvej inštancie (od 01.07.2017), odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie napriek správne zistenej skutočnosti ukončenia štúdia oprávnenej z výživného na vysokej škole ukončením štúdia dňa 12.06.2017, ktoré bolo prednesené v záverečnom návrhu právnej zástupkyne oprávnenej z výživného, z uvedenej skutočnosti nevyvodil správny právny záver o zmene pomerov na strane oprávnenej s dôsledkom zníženia odôvodnených potrieb oprávnenej, ba dokonca hmotnoprávnemu zániku vyživovacej povinnosti navrhovateľa k oprávnenej. Vo vzťahu k obdobiu mesiaca jún 2017, v ktorom oprávnená ukončila prípravu na povolanie, pri neexistencii zistenia skutočnosti, pre ktoré by vyživovacia povinnosť povinných osôb mala trvať aj naďalej, bolo potrebné vyhodnotiť, že uplynutím tohto mesiaca sa zmenili pomery na strane oprávnenej do takej miery, že ide o zmenu závažnú na strane oprávnenej z výživného. Zmena spočíva v zániku odôvodnených potrieb oprávnenej, ktoré spočívali v platbe školného (1 800 eur ročne), platbu za nájom (300 eur mesačne), cestovné do školy a potrebe predĺžovania ISiCu, keďže štúdium v júni 2017 ukončila. Takto bolo na mieste konštatovať výrazné zníženie odôvodnených potrieb oprávnenej na výživné od navrhovateľa ako aj jej schopnosť sama sa živiť.

12.2. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ sa odvolacím návrhom (a návrhom samotným) domáhal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zníži výživné zo sumy 150 eur mesačne na sumu 50 eur mesačne, odvolací súd, súc viazaný návrhom, zmenil napadnutý výrok za obdobie od 01. júla 2017 a zaviazal navrhovateľa na platenie zníženého výživného vo výške 50 eur mesačne podľa podmienok uvedených vo výroku rozsudku s tým, že sa uvedeným zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen zo dňa 26.04.2016 č. k. 14C/54/2016-58.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala oprávnená z výživného v zákonnej lehote odvolanie, v časti náhrady trov konania uvádzajúc, že navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného ešte pred nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k 14C/54/2016-58 zo dňa 26.4.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.6.2016 a vykonateľnosť dňa 16.6.2016. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že navrhovateľ v čase podania návrhu nemal znížené príjmy oproti poslednej úprave, ako i to, že nenastala podstatná zmena pomerov na jeho strane a že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Nemožno súhlasiť s konštatovaním súdu, že navrhovateľ podal návrh v domnení, že zmenou pomerov na jeho strane sa zmenila celkovo situácia v oblasti výživného, pričom súd prvej inštancie poukázal na pribudnutie dlhu G. a zníženie príjmu. Uvedené skutočnosti sú jednoznačne vyvrátené vykonaným dokazovaním, z ktorých vyplýva, že dlh navrhovateľa existoval už v čase vyhlásenia pôvodného rozsudku OS Zvolen. Dohodou uzavretou so spoločnosťou G. .s.r.o., sa navrhovateľ dohodol už len na splatnosti tohto dlhu. S ohľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu považuje za spravodlivé, priznať oprávnenej náhradu trov konania, ktoré by jej neboli vznikli, keby navrhovateľ nepodal zjavne nedôvodný návrh na zníženie výživného. Pri zvažovaní spravodlivosti priznania trov navrhla prihliadať na charakter tohto konania. Oprávnená z výživného je, respektíve bola odkázaná na výživné od povinného (navrhovateľa). Navrhovateľ bol zaviazaný na platenie výživného na oprávnenú rozsudkom Okr. súdu Komárno č.k Nc 172/01 zo dňa 26.6.2001 vo výške 500,-Sk(16,59 eur) počnúc od 1.5.2001 až do 7.3.2016, kedy bol tento rozsudok zmenený až rozsudkom OS Zvolen sp.zn. 14C/54/2016-58 zo dňa 26.4.2016. Takmer 15 rokov navrhovateľ prispieval oprávnenej na výživné len vo výške 16,59 eura. Po zvýšení výživného od 7.3.2016 navrhovateľ v máji 2016 uhradil 150 eur, v júni 2016 zaostalé výživné vo výške 237,80 eura a od júla 2016 platí oprávnenej už len po 50 eur mesačne. Dňa 12.6.2017 oprávnená z výživného ukončila štúdium na vysokej škole vykonaním štátnej záverečnej skúšky, ktorú skutočnosť prostredníctvom vykázankej právnej zástupkyne oznámila súdu na pojednávaní dňa 23.6.2017. Vychádzajúc z uvedeného, ako aj skutočnosť, že navrhovateľovi odpadla aj povinnosť platiť výživné na oprávnenú, vzhľadom na ukončené štúdium, navrhovateľ by nemal mať problém nahradiť trovy konania oprávnenej, ktoré jej vznikli v súvislosti s účelným bránením jej práv v tomto konaní a ktoré by jej nevznikli, keby nedôvodný návrh nepodal. Nepovažuje za spravodlivé, aby tieto trovy znášala sama oprávnená, pretože nedala podnet na toto konanie a sama na toto výživné bola odkázaná.

14. K odvolaniu oprávnenej z výživného sa vyjadril navrhovateľ tak, že súhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie čo do náhrady trov konania.

15.1. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

15.2. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

15.3. Podľa 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

15.4. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15.5. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

15.6. Podľa § 396 ods. 2 CSP Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

17. Generálna klauzula formulovaná v § 52 CMP vychádza z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Aj predmetné ustanovenie (§ 55 CMP) predstavuje prelomenie generálnej klauzuly, avšak v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, kde vo všeobecnosti platí, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Predpoklad, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, musí súd vyhodnotiť z úradnej moci, za predpokladu, že si účastník konania alebo iná osoba uplatnila nárok a náhradu trov konania a nejde o konania vymenované v § 53 CMP, t. j. o konanie vo veciach určenie rodičovstva a o konanie vo veciach notárskych úschov. Domnievame sa, že pokiaľ prišlo k uplatneniu nároku na náhradu trov konania a súd rozumie, že sú tu okolnosti, s ohľadom na ktoré je spravodlivé náhradu trov konania priznať, umožniť účastníkovi, ktorý má byť zaviazaný na náhradu trov konania, na túto skutočnosť vopred upozorniť a dať mu priestor na predstavenie prípadných opačných argumentov. (Smyčková, R., Števec, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, 207 s.).

18.1. O trovách prvoinštančného konania odvolací súd rozhodol (§ 396 ods. 2 CSP) podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Navrhovateľ (hoci v konaní podľa CMP nemožno v zásade hovoriť o úspechu v konaní) bol čiastočne úspešný, pretože jeho návrhu bolo vyhovené čiastočne za obdobie od 01.07.2017. Potom aj úvahy o nedôvodnosti návrhu na zníženie výživného (ako predostrela oprávnená z výživného aj v odvolaní), a z nich rezultujúce závery o existencii okolností prípadu v zmysle § 55 CMP nemajú opodstatnenie. Skutočnosť, že navrhovateľ platil takmer 15 rokov výživné určené vo výške 16,50 eura je skutočnosťou, ktorá môže navodzovať predstavu oprávnenej z výživného o existencii okolností podľa § 55 CMP, avšak odvolací súd poukazuje aj na „vyvažujúcu“ okolnosť, že oprávnená z výživného, resp. predtým matka maloletej oprávnenej mohla kedykoľvek v priebehu uvedeného času podať návrh na zvýšenie výživného, ak sa domnievala, že prišlo k zmene pomerov. Odvolací súd teda nezistil existenciu takých okolností prípadu, po zistení ktorých by bolo možné konštatovať, upúšťajúc od aplikácie generálnej klauzuly (§ 52 CMP), že priznanie náhrady trov konania jednej zo strán by bolo spravodlivé. Neexistuje okolnosť, či na strane strán sporu, alebo okolnosť prípadu ako takého, ktorý by aplikáciu ust. § 55 CMP umožňoval.

18.2. Pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, odvolací súd poukazuje na § 52 CMP (§ 396 ods. 1 CSP), za súčasného konštatovania totožnosti odôvodnenia ohľadne neexistencie okolností prípadu, ktoré uviedol k náhrade prvoinštančných trov konania vyššie s tým, že žiaden z účastníkov nemá náhradu na trovy odvolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).